

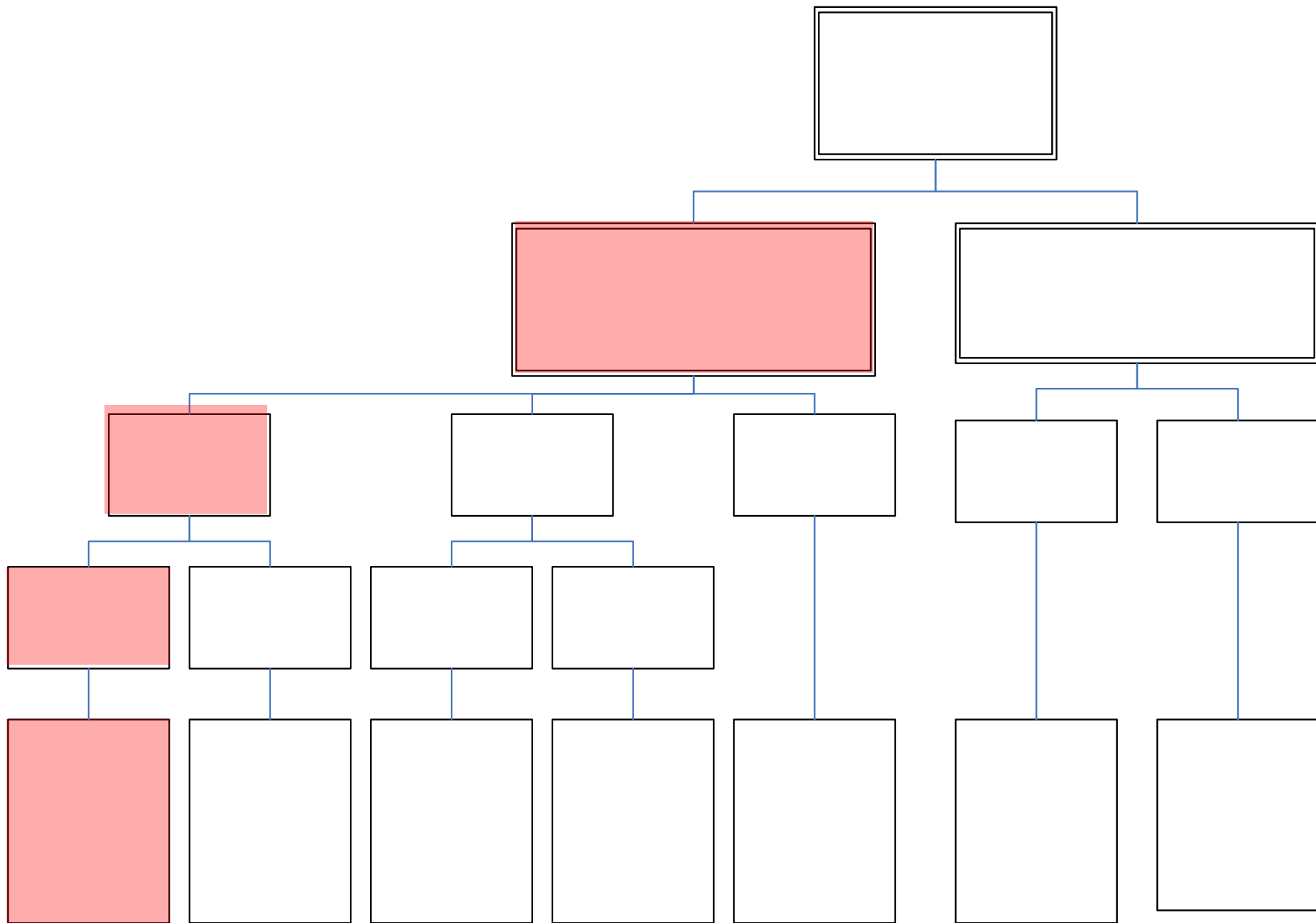
UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

Meža ciršana īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, ētiskie aspekti

Dr.silv. Dagnis Dubrovskis

LLU asociētais profesors, Meža fakultātes dekāns

Tiņņi lietotāņi

Netiņņi lietotāņi

MEŽA EKONOMISKĀ VĒRTĪBA (MEV)

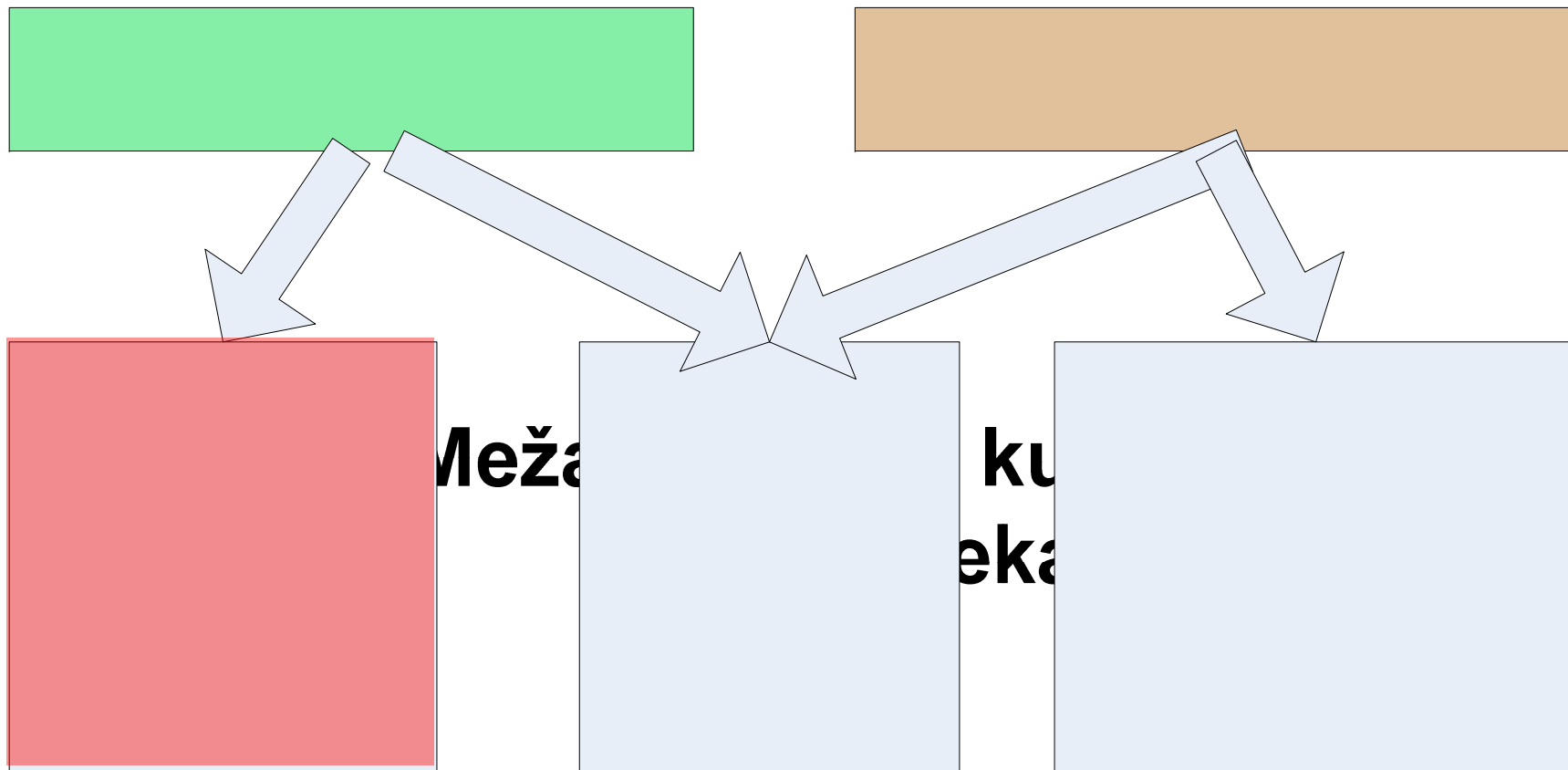
100%

Izmantojamās vērtības (tieši un netieši)	Izvēles vērtības	Neizmantojamās vērtības (mantotās, eksistences)
Tirgus vērtības	Potenciālās tirgus un ne tirgus vērtības	
Privātā vērtība, Publiskā vērtība	Publiskā (vides saglabāšanas) vērtība	

Tiesības uz meža produktiem un pakalpojumiem

Meža produkti

Meža pakalpojumi

Koksnes resursi ir produkti, kuri ir meža īpašnieka īpašums. To ieguvē jārespektē sabiedrības intereses. Sabiedrībai jārespektē īpašnieka tiesības iegūt koksnes resursus.

Normatīvā ētika un utilitārisma teorija

- Rīkojies tā, lai tava rīcība radītu vairāk labuma lielākam skaitam un mazāk ļaunuma mazākam skaitam. Rīkojoties jāizsver, kāda rīcība radīs labo seko pārsvaru pār ļaunajām.
- Labums šeit tiek saprasts, kā reāla labsajūta, ļaunums savukārt ir sāpes un cita veida nepatika.
- Ir problemātiski izsvērt **visas** iespējamās darbības sekas un tos, kurus šīs sekas var ietekmēt, līdz ar to ir iespējams, ka kāds piedzīvos to, kas nav labs, vai arī nav iespējams noteikt kopējo cilvēku skaitu, kas sastapsies ar rīcības sekām, jo rīcības sekas iespējams skars arī tos, kuri vēl nav dzimuši, bet kuri piedzimstot ar šīm sekām konfrontēsies.

Cilvēka viedokli par mežu veido sabiedrības attieksme, zinātnes sasniegumi, cilvēka izglītība un dzīves pieredze.

Ārpus cilvēka izpratnes pastāv arī cita izpratne, kas norāda uz primāro meža vērtību. Tikai šo vērtību summa veido kopējo meža vērtību:

$$**MV=MEV+PV**$$

Kur:

MV – meža vērtība

MEV – meža ekonomiskā vērtība

PV – meža primārā vērtība (vērtība, kas eksistē paralēli cilvēka viedoklim un vērtību izpratnei par mežu).

Ētikas normas mežsaimniecībā:

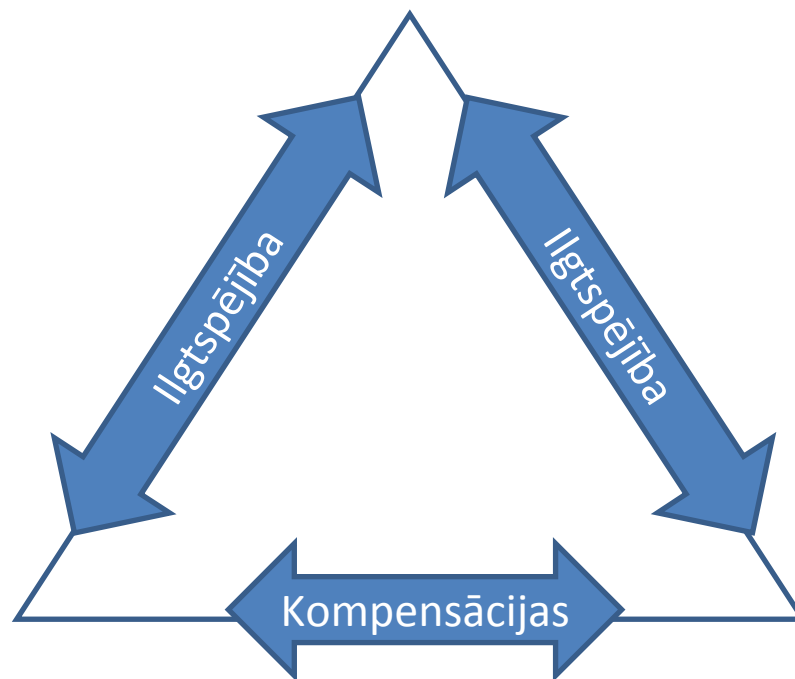
- Meža apsaimniekošanas ētika – cilvēka mijiedarbība ar mežu, Ilgtspējīga meža apsaimniekošana

mežs

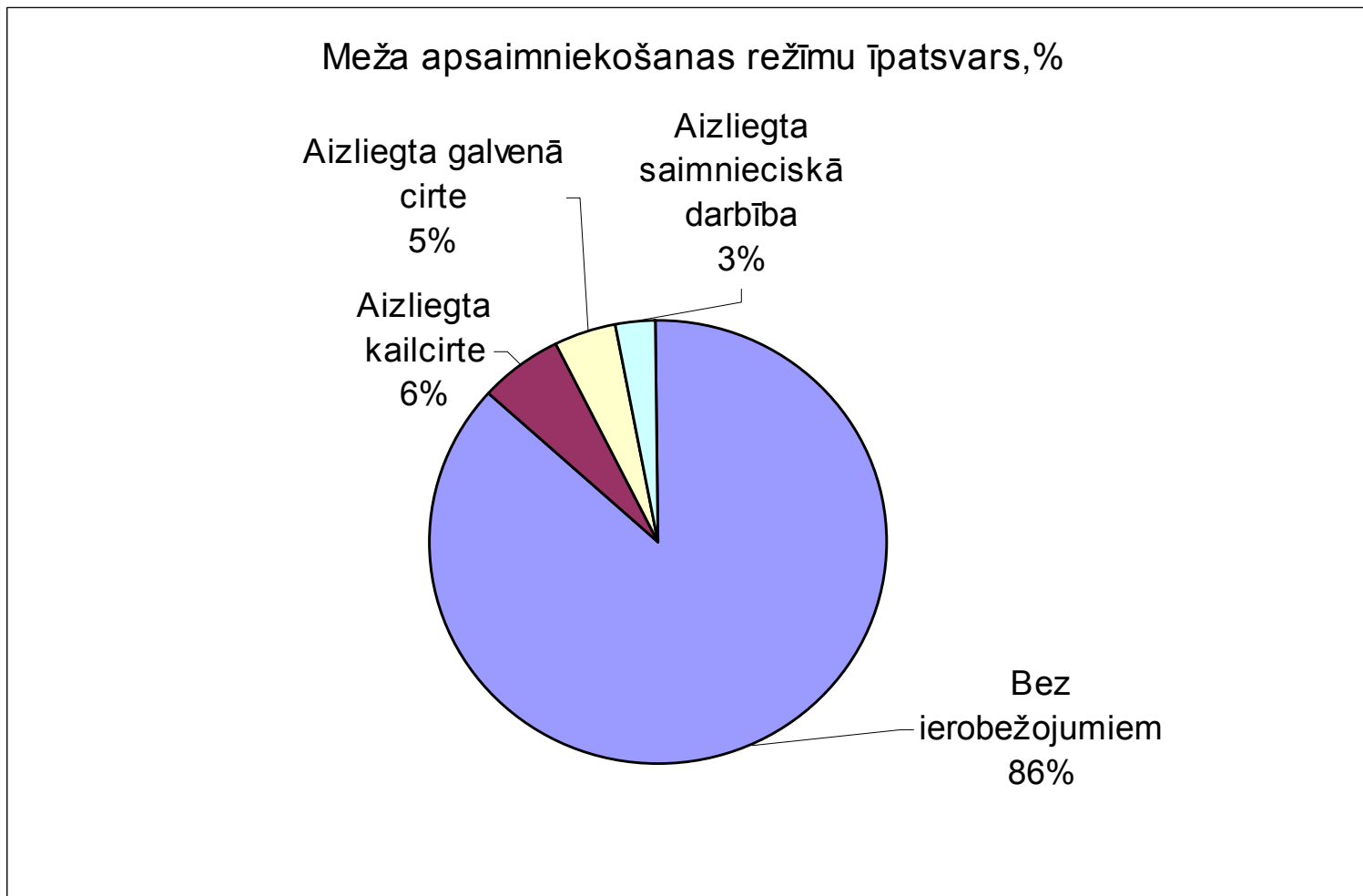

indivīds (īpašnieks)

sabiedrība

- 14% mežu pastāv saimnieciskās darbības ierobežojumi

Latvijas integrēto vides un meža ekonomisko kontu tabulas

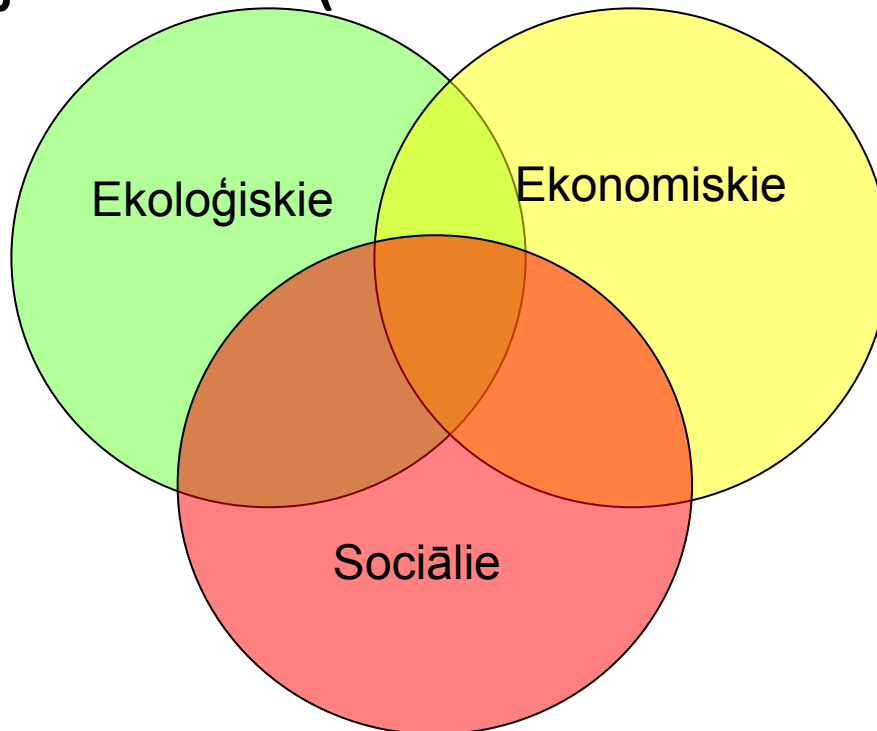
	Mežs un citas meža zemes, ha							Citas zemes kha	Kopā zeme, kha
	Pieejams koksnes piegādei			Nav pieejams koksnes piegādei			Kopā		
	Kultivēts	Nav kultivēts	Kopā	Stingri aizsargāts	Nav stingri aizsargāts	Kopā			
Sākuma platība	33916073		33916073	2625590	X	2625590	36541663	X	X
Izmaiņas ekonomisko darbību rezultātā	X		X	X			X	X	
Apmežošana	X		X				X	X	
Atmežošana	X		X				X	X	
Citas izmaiņas									
Dabiskā kolonizācija									
Dabiskā regresija									
Citas									
Izmaiņas lietojumā/statu sākumā (meža zemes)									
Klasifikācijas izmaiņas	X		X	X	X	X	X	X	X

Augošu koku krājas kokaugiem klātās zemēs, vērtība, LVL

	Augošo koku krāja kokaugiem klātās zemēs, vērtība, lvi							Citas zemes	Kopā
	Pieejams koksnis piegādei			Nav pieejams koksnis piegādei			Kopā		
	Kultivēts	Nav kultivēts	Kopā	Stingri aizsargāts	Nav stingri aizsargāts	Kopā			
Gada sākumā	3155993123		3155993123	216399164	X	216399164	3372392287	X	X
Kopējais pieaugums	X		X	X		X	X	X	X
Kopējais izcirstais apjoms	X		X			X	X		X
Citas izmaiņas	X		X	X		X	X	X	X
Lietošanas statusa maiņas									
Klasifikācijas izmaiņas	X		X	X	X	X	X	X	X
Pārvērtēšana									
Gada beigās									

Ilgospējīgas attīstības aspekti

“Ilgospējīga attīstība ir attīstība, kas nodrošina mūsdienu paaudzes vajadzības, neradot grūtības nākamajām paaudzēm nodrošināt savas vajadzības” (Pasaules komisija, 1987).

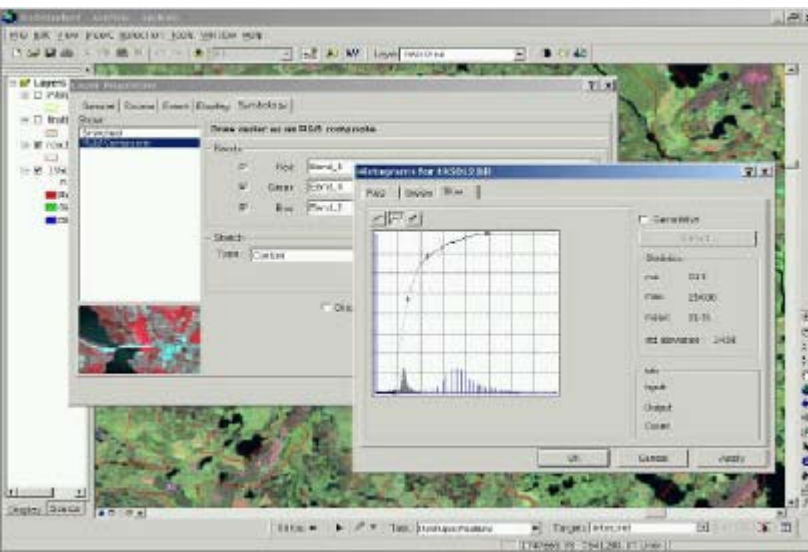

MEŽA VĒRTĪBAS KATRĀ NOGABALĀ

Ekoloģiskās

sociālās

Ekonomiskās

Zemes harta - ētiskas resursu izmantošanas ietvars

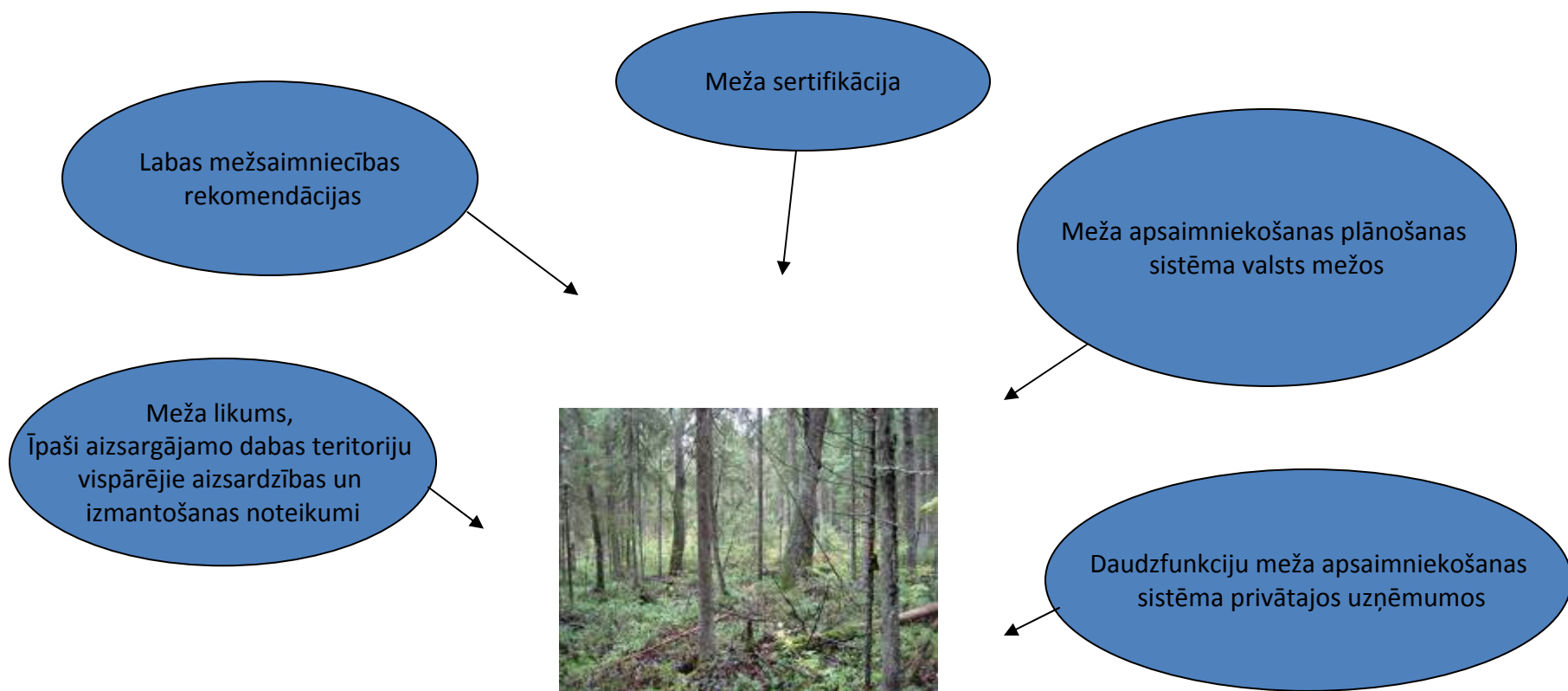
I. Cieņa un rūpes par dzīvības kopien

II. Ekoloģiskā vienotība

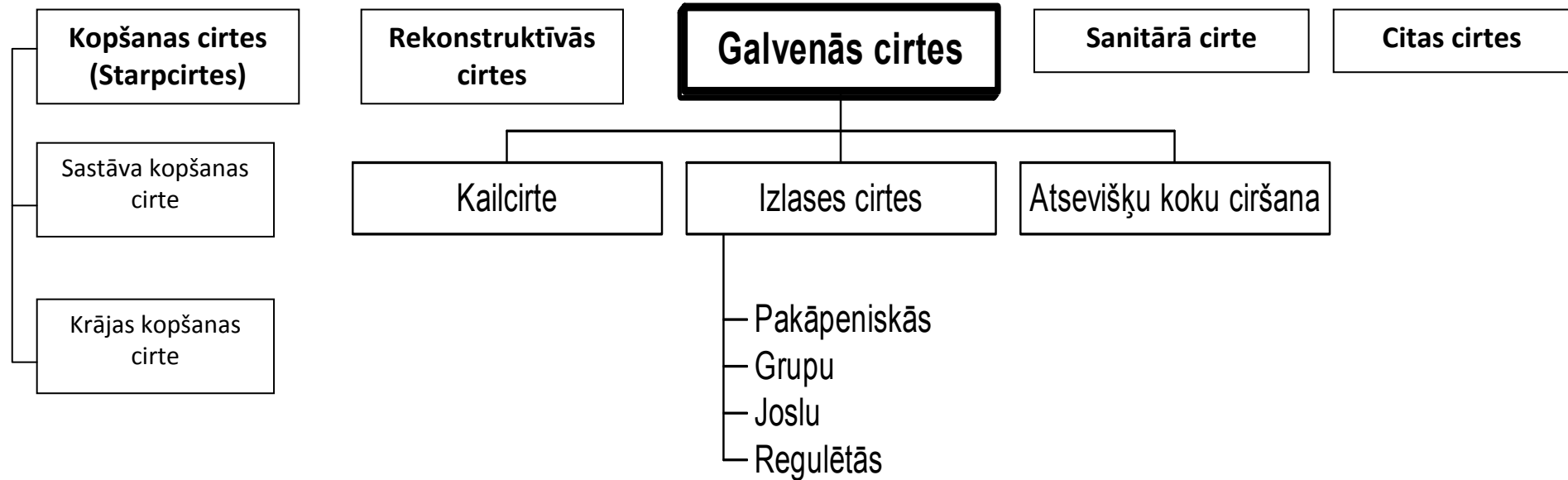
III. Sociālais un ekonomiskais taisnīgums

IV. Demokrātija, nevardarbība un miers

Koku ciršanu īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās ietekmējošie faktori

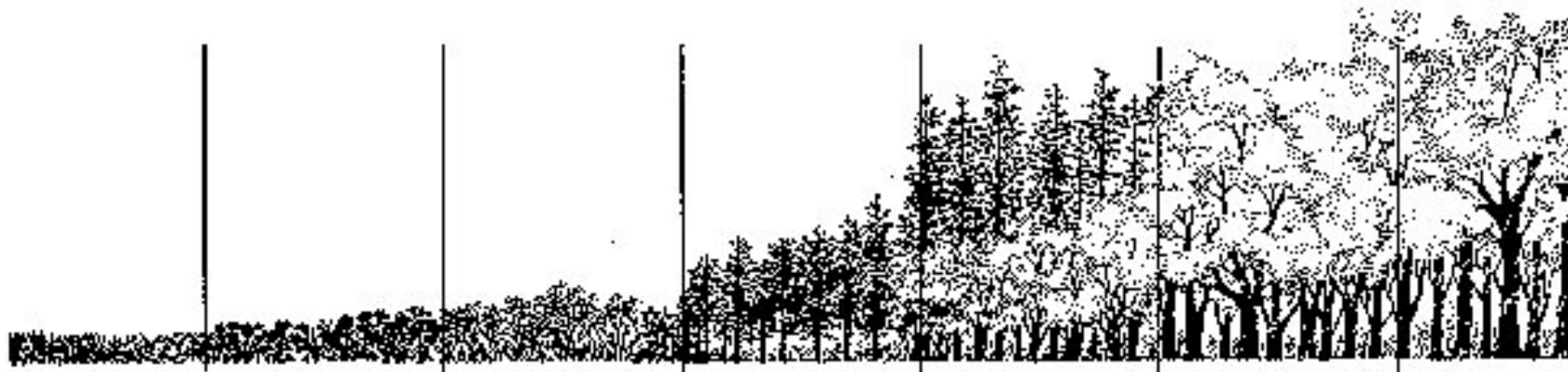

KOKU CIRŠANAS VEIDI

16.03.2010. MK noteikumi Nr.264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"

Aizsargājamās teritorijas	zona	Aizliegta aimnieciskā darbība	Aizliegta rekonstruktīvā cirte	Aizliegta galvenā cirte	Aizliegta kailcirte	Kopšanas ciršu ierobežojumi
Dabas rezervāti	Stingrā režīma zona	X	X	X	X	X
	Regulējamā režīma zona		X	X	X	X
	Buferzona			X	X	
Nacionālie parki	Stingrā režīma zona un regulējamā režīma zona	X	X	X	X	X
	Dabas lieguma zona		X	X	X	N
	Ainavu aizsardzības zona		N	N	N	N
Biosfēras rezervāti	Dabas lieguma zona		X	X	X	N
	Ainavu aizsardzības zona		N	N	N	N
Dabas liegumi			X	X	X	N
Dabas parki			X	N	X	N
Aizsargājamo ainavu apvidi			N	N	N	N
Aizsargājamie ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi				X	X	

← **Horizontalā dažādība** →

Vertikālā dažādība

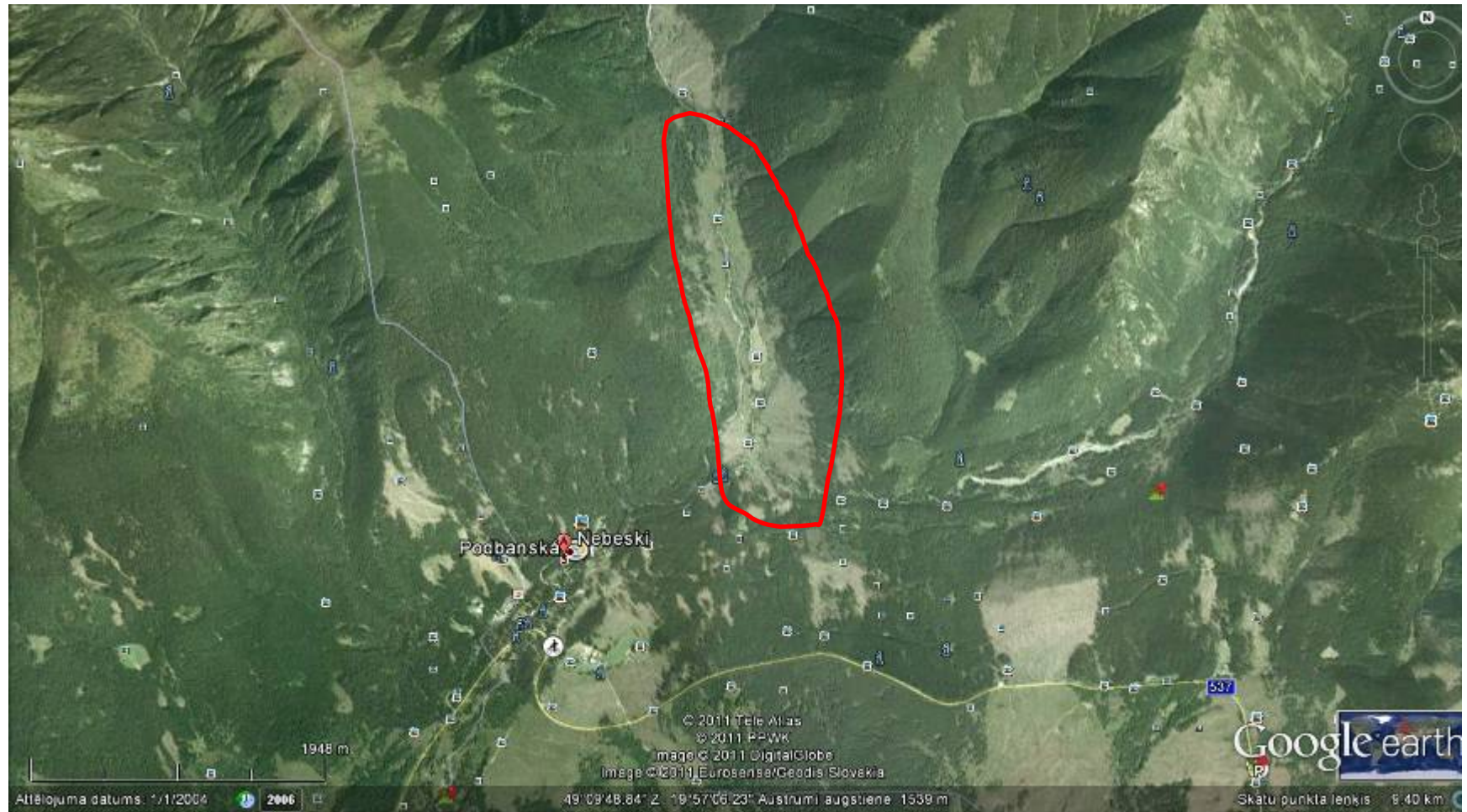
Koku ciršana. Konfliktsituācijas un ētika

Slovākija, Augstie Tatri.

ĪADT Podbanská, Ticha dolina

2004.gada 19.novembra vētras sekas

Diskusijas darba grupā

- ierosinājumi
grozījumiem/labojumiem/papildinājumiem
konkrētos normatīvajos aktos iesniegšanai
ministrijās normatīvo aktu grozījumu vai jaunu
normatīvo aktu izstrādei;
- priekšlikumi, ieteikumi, nemainot likumdošanu
ĪADT, ko vajadzētu ņemt vērā Dabas aizsardzības
pārvaldei, Latvijas Valsts mežiem u.c.
apsaimniekotājiem, veicot koku ciršanu meža
teritorijās vienlaicīgi īstenojot dabas aizsardzības
pasākumus tajās.

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

Paldies par uzmanību!

Dagnis.Dubrovskis@llu.lv